

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D., a soudců Mgr. Pavla Hradeckého a JUDr. Martina Tomka ve věci

žalobce: **Ing. Jan Hlaváč**, narozený dne 28. 7. 1957
bytem Roklanská 1263/74, Říčany
zastoupený advokátem JUDr. Markem Hlaváčem
sídlem Akademická 663/5, 108 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Česká republika – Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Dušanem Sedláčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle,

k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 28. 1. 2021, č.j. 24 C 40/2017 – 809,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se **mění** takto:

A) Nahrazuje se projev vůle žalovaného uzavřít s žalobcem tuto smlouvu o bezúplatném převodu pozemku ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“):

1. Žalovaný Česká republika – Státní pozemkový úřad, IČ: 01312774, se sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3, spravuje pozemek ve vlastnictví státu, a to parc. č. 547/1

v obci a k. ú. Semín, zapsaný na LV č. 10002 u Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště Pardubice.

2. Žalobce, Ing. Jan Hlaváč, r. č. 570728/0172, trvale bytem Roklanská 1263/74, Říčany, je oprávněnou osobou ve smyslu ust. § 4 odst. 4 zákona o půdě.
 3. Žalobce má na základě Rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy – Pozemkového úřadu Praha č.j. PÚ 1171/99 ze dne 26.5.1999, č.j. PÚ 1172/99 ze dne 26.5.1999, ve znění oznámení o opravě písařské chyby č.j. PÚ 1172/99 ze dne 25.6.1999, č.j. PÚ 1172/99/2 ze dne 24.11.1999, č.j. PÚ 208/00 ze dne 13.10.2000, č.j. PÚ 1017/00/1 ze dne 23.3.2001, č.j. PÚ 933/02 ze dne 28.5.2002, Rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha č.j. PÚ 1040/03/3 ze dne 28.11.2003, č.j. PÚ 292/91 ze dne 1.4.2004, č.j. PÚ 292/91/1 ze dne 26.8.2008, č.j. PÚ 292/91/4 ze dne 13.8.2010, č.j. PÚ 292/91/6 ze dne 24.7.2012, č.j. PÚ 292/91/8 ze dne 26.7.2012, Rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu č.j. PÚ 292/91/11 ze dne 25.9.2013, č.j. PÚ 292/91/12 ze dne 29.10.2013, č.j. PÚ 292/91/16 ze dne 13.4.2016, č.j. PÚ 292/91/17 ze dne 13.4.2016, č.j. PÚ 292/91/18 ze dne 18.4.2016, č.j. PÚ 292/91/19 ze dne 19.4.2016, č.j. PÚ 292/91/20 ze dne 27.4.2016, nárok na nabytí vlastnického práva k tzv. náhradním pozemkům za pozemky žalobce v restituci, z důvodu existence překážek uvedených v § 11 odst. 1 zákona o půdě, nevydané.
 4. Žalovaný k uspokojení nároku žalobce na náhradu za pozemky v restituci nevydané touto smlouvou bezúplatně převádí žalobci pozemek parc. č. 547/1 v obci a k. ú. Semín, zapsaný na LV č. 10002 u Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště Pardubice a žalobce tento pozemek do svého vlastnictví přijímá.
- B) V části, ve které se žalobce domáhal nahrazení projevu vůle žalovaného uzavřít se žalobcem smlouvu o bezúplatném převodu pozemku ve vlastnictví státu, parc. č. 645 v obci a k. ú. Kostěnice, zapsaném na LV 10002 u Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště Pardubice, se žaloba **zamítá**.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů za řízení před soudy všech stupňů.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem nahradil projev vůle žalovaného uzavřít se žalobcem smlouvu o bezúplatném převodu pozemku ve vlastnictví státu dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku ve znění obsaženém ve výroku I. rozsudku (výrok I) a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení 69 264,10 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce (výrok II).
2. V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl, že žalobce se domáhal rozhodnutí, jímž by soud nahradil projev vůle žalovaného spočívající v uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemku ve vlastnictví státu. Návrh odůvodnil tím, že žalobce jako dědic Ing. Zdeňka Hlaváče nabyl majetek v rozsahu 1/2 restitučních nároků a je oprávněnou osobou k uplatňování restitučních nároků podle § 4 zákona o půdě. Žalobce oprávněnost žaloby dovozuje z liknavého a svévolného přístupu žalovaného, který eviduje nesprávnou výši restitučního nároku žalobce, dlouhodobě ji odmítá přecenit a znemožňuje tak žalobci účastnit se veřejných nabídek a dále dlouhodobě upřednostňuje úplatné převody pozemků před bezúplatným uspokojováním nároků restituentů. Žalovaný dlouhodobě nabízí ve veřejné nabídce méně kvalitní pozemky a lukrativnější pozemky do veřejné nabídky nezařazuje. Žalobci na restituční nárok dosud zbývá vyčerpat 6 465 760 Kč.

3. Žalovaný se žalobou nesouhlasil. Namítal, že nebyly splněny zcela výjimečné podmínky umožňující získání náhradního pozemku mimo proces veřejných nabídek. Restituční nárok žalobce je evidován ve výši 250 770,15 Kč, když odňaté pozemky mají charakter zemědělské půdy. Na žalobce byly dosud dle pravomocných rozhodnutí převedeny náhradní pozemky v celkové hodnotě 3 444 243 Kč. Nárok žalobce je tudíž přečerpaný.
4. Okresní soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žalobce je oprávněnou osobou podle zákona o půdě, přičemž jeho restituční nárok činí vzhledem k celku dotčených pozemků jednu ideální čtvrtinu. Žalovaný eviduje výši restitučního nároku žalobce v částce 250 770 Kč, která vychází ze závěrů znaleckých posudků zadaných žalovaným dle kritéria charakteru odňatých pozemků jako pozemků zemědělských. Hodnota restitučního nároku žalobce je dle znaleckého posudku Doc. Ing. Jaromíra Rysky 9 596 740 Kč. Hodnota pozemku, jehož převodu se žalobce domáhá, činí 129 174 Kč. Podle okresního soudu bylo možné po provedeném dokazování konstatovat, že žalovaný při uspokojování nároku žalobce postupuje liknavě a svévolně a současně nevydání náhradních pozemků nebylo zapříčiněno neaktivitou na straně žalobce. Je to totiž právě žalovaný, který dlouhodobě svým přístupem bránil žalobci v uspokojování jeho restitučního nároku. Za této situace lze podle okresního soudu uzavřít, že jsou naplněny předpoklady pro nahrazení projevu vůle žalovaného stran převodu žalobcem označeného pozemku, jehož hodnota ani při zohlednění hodnoty pozemku převáděných žalobci nepřesahuje výši restitučního nároku žalobce. Jsou tak naplněny podmínky zákona o půdě k tomu, aby mezi účastníky mohla být uzavřena dohoda o bezúplatném převodu dle § 11 odst. 2 zákona o půdě. Okresní soud proto žalobě vyhověl a ve věci úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
5. Proti rozsudku podal včas odvolání žalovaný. Okresnímu soudu vytýkal především to, že podle přesvědčení žalovaného rozhodnutí okresního soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Podle žalovaného nebyly naplněny předpoklady pro vyhovění náhradové žaloby, žalovaný nesouhlasí se závěrem okresního soudu o dlouhodobé marné snaze žalobce uspokojit své restituční nároky, odmítá tvrzení okresního soudu o liknavosti a svévoli žalovaného, neboť pasivitu žalobce při uspokojování jeho restitučních nároků není možné přičítat k tíži žalovaného. Pasivita žalobce byla dána subjektivní preferencí žalobce získat náhradní pozemky mimo veřejné dražby nebo získat ve veřejných nabídkách pouze takové náhradní pozemky situované v lokalitě, ke které se váží zájmy rodiny žalobce. Žalovaný proto navrhl změnu rozsudku okresního soudu a zamítnutí žaloby. V doplnění odvolání žalovaný uvedl, že v mezidobí byl předmětný náhradní pozemek rozhodnutím Okresního soudu v Pardubicích vydán jiné oprávněné osobě a toto rozhodnutí okresního soudu bylo potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích. Předmětný pozemek se tudíž ze strany žalovaného stal nepřevoditelným a již z tohoto důvodu nelze žalobě vyhovět. Žalovaný proto setrval na návrhu na změnu rozsudku okresního soudu a zamítnutí žaloby.
6. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalovaného nejprve konstatoval, že okresní soud provedl veškeré důkazy, které se vztahují k předmětu řízení, správně je posoudil a dospěl k logickému a správnému závěru o nutnosti žalobě vyhovět. Podle žalobce nebyly naplněny odvolací důvody. Žalovaný se dopustil vůči žalobci liknavého až svévolného postupu a nelze mít pochyb o tom, že vyhovění žalobě bylo důvodné. Žalobce navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu. Po seznámení se s doplněním odvolání žalovaného žalobce podáním doručeným do datové schránky odvolacího soudu dne 31. 5. 2021 konstatoval, že rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 22 Co 55/2021, jímž byl potvrzen rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 22. 10. 2020, č. j. 10 C 107/2019 – 535, se pozemek, který je předmětem této žaloby, stal pro žalobce nepřevoditelným. Žalobce se dostal do situace reálné hrozby ztráty sporu, a proto navrhl připuštění změny žaloby, kdy si vybral jiný náhradní pozemek, a to pozemek par. č. 645 v k. ú. a obci Kostěnice. Po připuštění změny žaloby by proto podle žalobce mělo být žalobě vyhověno stran tohoto nově označeného pozemku.

7. Při jednání odvolacího soudu dne 2. června 2021, kdy byli účastníci ze strany krajského soudu seznámeni s předběžným právním názorem odvolacího soudu na posuzovanou věc, možnost připuštění změny žaloby v odvolacím řízení především v návaznosti na ust. § 216 odst. 2, § 211a a § 205a o.s.ř. a byl jim zpřístupněn i názor odvolacího soudu na příp. varianty možného vyústění sporu, a to i ohledně hodnocení úspěchu či neúspěchu účastníku v řízení v souvislosti s následnou povinností hrazení v průběhu řízení vzniklých nákladů, žalobce uvedl, že dle jeho přesvědčení je namístě rozsudek okresního soudu zrušit a věc vrátit okresnímu soudu k dalšímu řízení. Okresní soud měl z úřední povinnosti zjistit informaci k souběžně vedenému řízení o konkurenční žalobě, která se týkala pozemku řešeného v dané věci, což okresní soud neučinil. Pro toto procesní pochybení soudu je nutno rozsudek zrušit a věc vrátit okresnímu soudu k dalšímu řízení. Eventuálně je dle žalobce možné připustit změnu žaloby a v takovém případě má žalobce za to, že žalobě je možné vyhovět.
8. Žalovaný nadále navrhoval změnu rozsudku a zamítnutí žaloby se zřetelem na nepřevoditelnost pozemku, k němuž se vztahuje tato žaloba na nahrazení projevu vůle a současně vyslovil přesvědčení, že nejsou naplněny předpoklady pro připuštění změny žaloby. Pakliže by odvolací soud hodlal změnu žaloby přesto připustit, žalovaný si vyhradil právo obrany proti změně žalobě s tím, že bude tvrdit a dokazovat skutečnosti odporující nově uplatněnému nároku žalobce.
9. Odvolací soud se za této situace prioritně zabýval úvahou, zda je v poměrech posuzované věci namístě vyhovět návrhu žalobce na připuštění změny žaloby (§ 211 a § 95 o.s.ř.), a to především v návaznosti na ust. § 216 odst. 2, § 211a a § 205a o.s.ř., a dospěl k závěru, že platná právní úprava tuto možnost odvolacímu soudu nedává.
10. Krajský soud proto, aniž by hodnotil správnost skutkových závěrů okresního soudu stran vhodnosti označeného náhradního pozemku, liknavosti a svévole žalovaného, výše restitučního nároku žalobce, ocenění pozemku apod., shledal odvolání žalovaného opodstatněným a z důvodů nepřevoditelnosti předmětného pozemku na žalobce rozsudek okresního soudu rozhodnutím ze dne 9. 6. 2021, č. j. 27 Co 79/2021-877 nejprve nepřipustil změnu žaloby učiněnou podáním žalobce ze dne 31. 5. 2021 a současně rozsudek okresního soudu změnil tak, že žalobu zamítl. Odvolací soud konečně žalobci uložil povinnost nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení 26 527 Kč.
11. K žalobcem podanému dovolání Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 28 Cdo 3277/2021-908 rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozhodnutí Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že z již ustálené judikatury soudu plyne, že označí-li žalobce namísto v žalobě požadovaného pozemku, který není vhodný k převodu, jiný vhodný pozemek, nejde o nový nárok a žalobce v takovém řízení tudíž ani nemusí měnit žalobu. Pakliže však žalobce návrh na změnu žaloby (§ 95 odst. 1 o.s.ř.) podá, soud o ní rozhodne; změní-li žalobce žalobu v odvolacím řízení, rozhodne o změně žaloby odvolací soud (§ 95 odst. 1 a § 211 o.s.ř.). Dovolací soud tudíž uzavřel, že požádal-li žalobce v průběhu řízení o převod jiného pozemku, nejednalo se o uplatnění nového nároku. Dovolací soud dále konstatoval, že z uplatnění zásady „dvojinstančnosti“ v občanském soudním řízení nelze dovozovat, že by znamenala určení jakéhosi pořadí při posuzování tvrzení a názorů účastníků soudu. Tedy že by se k nim mohl vyslovit odvolací soud jen a teprve tehdy, zaujal-li k nim stanovisko již soud prvního stupně. Závěr, že občanské soudní řízení není povinně dvoustupňové, respektuje i judikatura Ústavního soudu. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je právo na spravedlivý proces naplněno tehdy, je-li věc posouzena alespoň v jednom stupni orgánem, který naplňuje požadavek nezávislosti a nestrannosti ve smyslu článku 6. odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dovolací soud tudíž konstatoval, že názor odvolacího soudu, že jednal-li by o novém nároku sám, pak by jednal a rozhodoval jako soud prvního a zároveň jediného stupně a odňal tak účastníkům možnost přezkumu právně významných skutkových

zjištění v odvolacím řízení, není správný. Nejvyšší soud ČR proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

12. Krajský soud se tedy opakovaně, vycházející ze závěru Nejvyššího soudu, zabýval návrhy žalobce na připuštění změny žaloby ve vztahu k pozemkům parc. č. 547/1 v obci a k.ú. Semín a parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice. Ačkoliv zástupce žalobce při jednání odvolacího soudu dne 6. 4. 2022 namítal, že s ohledem na závěry podávající se ze zrušujícího se rozsudku Nejvyššího soudu není namístě rozhodovat o připuštění změny žaloby a postup odvolacího soudu hodnotil jako procesně nesprávný, nelze současně přehlédnout, že z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu výslovně plyne, že učinil-li žalobce v řízení návrh na změnu žaloby, soud o ní rozhodne a je-li žaloba změněna v průběhu odvolacího řízení, rozhodne o změně žaloby odvolací soud (§ 95 odst. 1 a § 211 o.s.ř.).
13. V podání žalobce ze dne 31. 5. 2021 a 10. 12. 2021, v rámci nichž mimo jiné jako vhodné pozemky označil parcelu č. 547/1 a parcelu č. 645 sám žalobce v bodě II. svého podání ze dne 31. 5. 2021, výslovně hovoří o připuštění změny žaloby o nově označený pozemek a tutéž formulaci žalobce používá i v podání ze dne 10. 12. 2021, kdy opět v bodě II. žádá o připuštění změny žaloby ve vztahu k pozemku parc. č. 645 a pozemku parc. č. 547/1. Za této situace odvolací soud s ohledem na závěry Nejvyššího soudu při výslovném návrhu žalobce na připuštění změny žaloby rozhodl o změněném návrhu postupem dle ust. § 95 odst. 1 a § 211 o.s.ř.
14. Ve vztahu k pozemku parc. č. 547/1 v obci a k.ú. Semín krajský soud neshledal žádných překážek, pro něž by změna žaloby spočívající v označení jiného vhodného pozemku nemohla být připuštěna. Žalovaný ve vyjádření k žalobcem označenému pozemku a návrhu na připuštění změny žaloby neměl žádných připomínek. Uvedl, že vydání pozemku nic nebrání a mezi účastníky panovala i shoda na ceně předmětného pozemku. Ve vztahu k tomuto pozemku tedy krajský soud usnesením vyhlášeným při jednání dne 6. 4. 2022 změnu žaloby připustil.
15. Odlišná situace však nastala u pozemku parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice. Tento pozemek žalobce jako jiný vhodný pozemek označil podáním z 31. 5. 2021 (viz č. l. 849 spisu) a následně též zahájil nové řízení před Okresním soudem v Pardubicích, a to pod sp. zn. 18 C 172/2021 podáním žaloby dne 16. 6. 2021, v němž se převodu tohoto pozemku domáhal. Ačkoliv podáním ze dne 29. 3. 2022 žalobce krajskému soudu sdělil, že žalobu ve věci sp. zn. 18 C 172/2021 vzal zpět a řízení bylo usnesením okresního soudu ze dne 16. 3. 2022, č. j. 18 C 172/2021-794 (byť dosud nepravomocně) zastaveno, jsou zde dle přesvědčení odvolacího soudu další překážky, které brání připuštění změny žaloby ohledně předmětného pozemku a nahrazení projevu vůle žalovaného k jeho vydání žalobci. Těmito dalšími překážkami je především skutečnost, že ve vztahu k pozemku parc. č. 645 je vedeno řízení jinou oprávněnou osobou, a to Mgr. Pavlem Bartoškem, Ph.D., který ohledně téhož pozemku zahájil řízení před Okresním soudem v Pardubicích dne 10. 3. 2021. Okresním soudem v Pardubicích pak bylo dne 25. 5. 2021 ve prospěch Mgr. Bartoška, Ph.D., nařízeno předběžné opatření (usnesení okresního soudu ze dne 25. 5. 2021, č. j. 7 C 78/2021-171), jímž bylo žalované České republice – Státnímu pozemkovému úřadu uloženo zdržet se nakládání s předmětným pozemkem vyjma bezúplatného převodu tohoto pozemku do vlastnictví žalobce Mgr. Pavla Bartoška. Nehledě na skutečnost, že zpětvzetím žaloby v řízení 18 C 172/2021 žalobce odstranil překážku litispendence, nadále tak trvá překážka dříve zahájeného řízení ve vztahu k témuž pozemku jiným oprávněným držitelem restitučního nároku.
16. K tomu je třeba dále poznamenat, že obec Kostěnice současně žalovaného požádala o směnu pozemku parc. č. 645 o výměře 12118 m² za nabízený náhradní pozemek č. 125/13 a část pozemku 125/3 o výměře 24236 m². Důvodem pro navrhovanou směnu je záměr obce uskutečnit na předmětném pozemku investiční výstavbu – zástavbu rodinnými domy. Nabízí se tak i otázka, zda snaha obce o realizaci výstavby minimálně dvanácti (s ohledem na výměru pozemku) rodinných domů, menšího počtu rodinných domů, event. bytového domu, jako

v podstatě zájem veřejný na zajištění bydlení, nemůže převážit nad zájmem oprávněné osoby na uspokojení jejího restitučního nároku. V každém případě, aniž by odvolací soud v rámci dokazování tyto skutečnosti podrobněji řešil, jsou podle jeho přesvědčení naplněny předpoklady pro nepřipuštění změny žaloby ve vztahu k tomuto pozemku.

17. Žalobce se současně podle přesvědčení odvolacího soudu mýlí v tom směru, že žalovaný byl povinen prokázat (a neprokázal) tzv. „lepší právo“ oprávněné osoby Mgr. Pavla Bartoška, Ph.D. Žalovaný v řízení netvrdil lepší právo Mgr. Bartoška, Ph.D., není zástupcem Mgr. Bartoška, Ph.D., hájícího jeho zájmy. Žalovaný toliko upozornil na skutečnost (krajskému soudu ostatně známou z úřední činnosti), že ve vztahu k tomuto pozemku bylo již dříve zahájeno jiné řízení, jinou oprávněnou osobou a okresním soudem bylo nařízeno předběžné opatření zamezující žalovanému jakémoliv nakládání s tímto pozemkem. V nynějším řízení nebylo jistě povinností žalovaného prokazovat oprávněnost nároků Mgr. Bartoška, Ph.D., výši jeho restitučního nároku apod. Odvolacímu soudu je konečně z úřední činnosti známo i to, že Mgr. Pavel Bartošek, Ph.D., je držitelem násobně rozsáhlejšího restitučního nároku než žalobce a nároku opakovaně judikatorně prověřeného. Za této situace nelze racionálně očekávat, že by žalobce v později zahájeném řízení ve vztahu k témuž pozemku měl být zvýhodněn na úkor jiné oprávněné osoby. Uvedené úvahy proto odvolací soud vedly k závěru, že změnu žaloby ve vztahu k pozemku parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice nelze připustit.
18. Odvolací soud následně přikročil k přezkumu rozsudku okresního soudu i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, 212a o.s.ř.), přičemž současně dokazování doplnil (§ 213 a § 213a o.s.ř.) o listiny předložené žalovaným, a to žádost o realizaci směny nemovitostí vyhotovenou obcí Kostěnice, čestné prohlášení obce Kostěnice, snímek katastrální mapy pozemku v obci Kostěnice, usnesení z ustavujícího zasedání obecního zastupitelstva obce Kostěnice, znalecký posudek znalce Jaroslava Truhláře o ceně pozemku v Kostěnici, výpis z katastru nemovitostí ohledně pozemku č. 645 v obci Kostěnice a znalecký posudek znalce Ing. Jiřího Nováka o ceně pozemku v Semíně.
19. Předmětné listiny byly před jednáním odvolacího soudu zaslány žalobci, stanovisko žalobce bylo soudu sděleno podáním ze dne 29. března 2022 a stěžejní skutečnosti podávající se z obsahu označených listin (žádost obce Kostěnice o směnu pozemku a ceny obou pozemků) nebyly mezi účastníky řízení spornými.
20. Po takto doplněném dokazování a s ohledem na shora rozvedené skutečnosti, které odvolací soud vedly k rozhodnutí o žalobcem navržené změně žaloby, dospěl krajský soud k závěru, že odvolání žalovaného je opodstatněné toliko částečně, pouze ve vztahu k pozemku parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice.
21. Ohledně posouzení věci samé a opodstatněnosti v žalobě uplatněného nároku odvolací soud zcela vycházel ze skutkových zjištění a závěru o skutkovém stavu podávajícího se z odvoláním napadeného rozsudku okresního soudu a bez výhrad sdílí i jím učiněné právní posouzení věci. Okresní soud v podrobném a pečlivém odůvodnění svého rozhodnutí výstižně a přiléhavě vyložil své úvahy, na základě nichž dospěl k závěru, že návrhu žalobce na nahrazení projevu vůle uzavřít s žalobcem smlouvu o bezúplatném převodu pozemku ve vlastnictví státu, je třeba vyhovět. Okresní soud přiléhavě a s odkazem na bohatou judikaturu Nejvyššího i Ústavního soudu ČR přesvědčivě vyložil, že žalovaný postupoval při vyřizování restitučních nároků žalobce liknavě, odmítal přes opakované žádosti žalobce přecenit jeho restituční nárok, nerespektoval dobovou územní plánovací dokumentaci a v zásadě žalobci znemožnil uspět v konkurenci s jinými restituenty. Žalovaný tedy svým dlouhodobým postupem bránil žalobci v uspokojení jeho restitučního nároku a okresní soud proto právem dospěl k přesvědčení, že je namístě žalobě vyhovět. Odvolací soud proto veden zásadou stručnosti považuje za vhodné a současně postačující odkázat v podrobnostech na vyčerpávající odůvodnění rozsudku okresního soudu.

22. Tyto závěry podávající se z rozsudku okresního soudu, byť ve vztahu k pozemku parc. č. 1648/7 v k.ú. Opatovice nad Labem (který se následně stal pro žalobce nepřevoditelným), plně dopadají i na pozemek, resp. nárok žalobce na převedení pozemku parc. č. 547/1 v obci a k.ú. Semín. Z vyjádření žalovaného plyne, že převedení pozemku do vlastnictví žalobce nebrání žádná zákonná překážka, ze znaleckého posudku znalce Ing. Nováka plyne, že cena pozemku činí 91 800 Kč. Tuto částku žalobce akceptoval a učinil ji nespornou (viz vyjádření žalobce z 29. 3. 2022, č. l. 980 spisu).
23. S ohledem na shora rozvedené skutečnosti a s přihlédnutím k hodnotě převáděného pozemku, kdy je zřejmé, že hodnota pozemku nepřevyšuje výši restitučního nároku žalobce, dospěl odvolací soud k závěru, že ve vztahu k tomuto pozemku je namístě žalobě vyhovět postupem dle ust. § 4 a § 11 a násl. zákona č. 229/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů (zákon o půdě a jiném zemědělském majetku).
24. Ve vztahu k pozemku parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice, ohledně něhož změna žaloby odvolacím soudem připuštěna nebyla (a žalobce nadále trval na převedení tohoto pozemku do svého vlastnictví), odvolacímu soudu nezbylo než žalobu zamítnout.
25. Krajský soud proto rozsudek okresního soudu změnil (§ 220 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.) tak, jak je shora rozvedeno. Dílem nahradil projev vůle žalovaného uzavřít s žalobcem smlouvu o bezúplatném převodu pozemku, a to ve vztahu k pozemku parc. č. 547/1 v obci a k.ú. Semín a ve vztahu k pozemku parc. č. 645 v obci a k.ú. Kostěnice žalobu zamítl.
26. O nákladech za řízení před soudy všech stupňů krajský soud rozhodl podle ust. § 224 odst. 2 a § 142 odst. 2 o.s.ř., s přihlédnutím k ust. § 150 o.s.ř. I v posuzované věci dle přesvědčení odvolacího soudu platí při úvaze o náhradě nákladů řízení zásada úspěchu ve věci, která je doplněna zásadou zavinění. Účastníku, který měl ve věci plný úspěch, soud přizná plnou náhradu nákladů řízení proti účastníku, který ve věci úspěch neměl (§ 142 odst. 1 o.s.ř.). Účastníku, který měl ve věci převážný úspěch, soud přizná poměrnou část nákladů řízení proti účastníku, který měl ve věci převážný neúspěch (§ 142 odst. 2 o.s.ř.). Pakliže byl úspěch a neúspěch obou účastníků stejný či přibližně stejný, je namístě rozhodnout, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve smyslu ust. § 142 o.s.ř. má žalobce plný úspěch ve věci v případě, že soud žalobě zcela vyhová a žalovaný v případě, že soud žalobu zcela zamítne. Částečný úspěch ve věci znamená, že rozhodnutím soudu bylo žalobě vyhověno jenom částečně. Posouzení úspěšnosti účastníka v řízení pak závisí na tom, v jaké části předmětu řízení před soudem prvního stupně účastník v konečném důsledku, tedy podle konečného rozhodnutí, resp. konečných rozhodnutí ve věci uspěl. Soud je tak povinen rozhodnout o nákladech řízení v souladu s výrokem, kterým rozhodl v meritu věci. Tentýž princip platí pak pro řízení před odvolacím či dovolacím soudem.
27. V posuzované věci lze konstatovat, že žalobce se domáhal nahrazení projevu vůle (tedy vyhovění žalobě) ve vztahu ke dvěma pozemkům, přičemž ve vztahu k pozemku parc. č. 645 v k.ú. Kostěnice byl neúspěšný, naopak, ve vztahu k pozemku parc. č. 547/1 v k.ú. Semín, bylo žalobě vyhověno. Ačkoliv lze připustit, že v posuzované věci, daném typu řízení nelze míru úspěchu či neúspěchu účastníka stanovit pouhým porovnáním počtu pozemků či jejich výměry, tak odvolací soud kromě uvedeného přihlédl i k hodnotě obou pozemků. Ta byla stanovena znaleckými posudky, přičemž hodnota pozemku, ohledně něhož žalobce úspěšný nebyl, je více než dvojnásobná, na rozdíl od pozemku, kde žalobě vyhověno bylo. Nadto nelze pominout, že pozemek v k.ú. Kostěnice se podle územního plánu obce nachází v lokalitě určené k zastavění, z tohoto důvodu také obec Kostěnice žádá o směnu předmětného pozemku. Vzhledem k jeho výměře je evidentní, že obecná (tržní) cena pozemku, potažmo jednotlivých stavebních parcel, které mohou být na pozemku vytvořeny, se dále mnohonásobně zvýší. Odvolací soud je proto přesvědčen, že za této situace je možné dospět k závěru o většinovém neúspěchu žalobce, který se v řízení nadále domáhal převodu předmětného pozemku do svého vlastnictví, ačkoliv

podmínky pro tento převod naplněny nebyly. Právo na náhradu nákladů řízení by tak svědčilo ve věci poměrně úspěšnému žalovanému. Odvolací soud však uzavřel, a to i s přihlédnutím k ust. § 150 o.s.ř., povaze v řízení uplatněného nároku a širším okolnostem věci (v řízení jde o dosud neuspokojený restituční nárok žalobce), že není namístě komukoliv z účastníků přiznávat právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 a § 238 o.s.ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím okresního soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně jako soudu dovolacímu. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Pardubice 13. dubna 2022

JUDr. Jaroslav Chmelík, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Šteklová.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30.05.2022. Připojení doložky provedla Libuše Plačková dne 23.06.2022.